

ЕВРОПЕЙСКА РЕГИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ГЕОГРАФИЯ — УНГАРИЯ, БУДАПЕЩА, 1971 Г.

Л. Динев

По решение на Международния географски съюз (МГС) и с негово съдействие през август 1971 г. в Унгарската народна република се състоя първата Европейска регионална конференция по география. Нейното провеждане съвпадна с чествуването на 100-годишнината от основаването на Унгарското географско дружество. Основните заседания на конференцията се проведоха между 10 и 14 август в Будапеща. Тя беше придружена от научни симпозиуми, семинари и екскурзии, проведени преди и след основните заседания между 4 и 20 август. Подобна голяма международна конференция по география се организира за пръв път от МГС в социалистическа страна.

Към регионалната конференция беше проявен изключителен интерес. Взеха участие около 750 географи от 40 страни не само от Европа, но и от Америка, Азия и Африка. Присъствуваха над 250 д. унгарски географи. По броя на участниците и широтата на своята тематика Европейската регионална конференция по география надмина всички досегашни конференции на МГС и правилно бе характеризирана от председателя на МГС проф. Станислав Лешчицки (Полша) като „малък конгрес“. Особено голяма беше групата на Съветския съюз (108 д.), следвана от тази на САЩ (79 д.), Чехословакия (66 д.), ГФР (60 д.), Франция (52 д.), Румъния (45 д.), Великобритания (41 д.), Полша (40 д.), СФРЮгославия (36 д.), Нидерландия (36 д.), ГДР (32 д.), Италия (32 д.) и др. Българската делегация имаше широко представителен характер (21 д.) с участници от Българското географско д-во, Географския институт при БАН, специалността География при Софийския университет „Климент Охридски“, Геолого-географската секция при Съюза на научните работници в България, ГУГК, Картографския институт и др.

Деловата работа на конференцията беше проведена в сградата на Икономическия университет и протече в осем секции — I — Човекът и окръжаващата го среда; II — Динамика и прогноза в еволюцията на релефа на различните типове ландшафти в Европа; III — Пространствено развитие, регионално планиране и географска среда; IIIa — Физикогеографско райониране; IV — Географски аспекти на икономическата интеграция в Европа; V — Урбанизацията в Европа; VI — Тематична картография; VII — Методи и задачи на преподаването и образованието по география в Европа. Както се вижда, тематиката на отделните секции засяга едни от най-актуалните проблеми в областта на физическата и икономическата география и картография.

Изнесени бяха над 240 доклада, някои от които предизвикаха голям интерес и широка дискусия. От страна на българските делегати в отделни секции бяха изнесени следните доклади: ст. н. с. Цв. Михайлов „Някои особености на съвременните ерозионни процеси в България“, ст. н. с. Х. Тишков „Термичните инверсии и промишленото замърсяване на приземния въздух в някои котловини на България“, н. с. Л. Зяпков „Промени в хидроложките условия на Тракийската низина под влияние на икономическата активност“, ст. н. с. П. Попов „Балансови економетрични модели на междоотрасловите връзки в икономическия район“, ст. н. с. Н. Мичев „Урбанизацията и икономикогеографските проблеми на селищната мрежа в България“, ст. н. с. П. Векилска „Ролята на географските познания за създаване на представи за съвременния свят“, н. с. П. Лазаров „Самостоятелната познавателна дейност на учениците като средство за повишаване ефективността на обучението по география“.

Особено място беше отделено на картографията, която в Унгария е много добре развита и има стари традиции. В една от представителните зали на Икономическия университет беше официално открита голяма изложба на географски карти, атласи и на географски учебници.

Между симпозиумите, в които българските делегати за съжаление не можах да вземат участие поради това, че бяха проведени по време на екскурзиите в други градове на страната, заслужава да отбележим симпозиума по въпросите на Дунава със семинар по стихийните бедствия, организиран от Комисията „Човек и среда“ със сътрудничеството на ЮНЕСКО, симпозиума по морфогенезис на карста, симпозиума по общата еволюция на релефа, симпозиума по проблемите на лъса, симпозиума по селскостопанската типология и селскостопанския тип селища, симпозиума по икономическите и природни фактори на регионалното развитие.

Много тържествено беше чествувана 100-годишнината от основаването на Унгарското географско дружество на 10 август след обяд в голямата конгресна зала на МЕМОС, когато в същност стана и официалното откриване на конференцията. Заседанието беше открито и ръководено от председателя на Унгарската академия на науките Ерде-й-Груз Тибор. В приветствената си реч той изтъкна, че Унгарското географско дружество е едно от най-старите в света и дейността на унгарските географи заема достойно място.

Тържествено встъпително слово по случая произнесе и заместник-председателят на Министерския съвет на Унгарската народна република Айтан Миклош, под чийто патронаж в същност е била организирана и се проведе самата конференция. Заедно с поздравленията, които поднесе от името на правителството към участниците в конференцията, той изтъкна нейното голямо значение за засилване на международното сътрудничество и апелира за обединяване на усилията между различните специалисти — географи, архитекти, икономисти, лекари и др., за комплексно разрешаване на сложните проблеми, които се поставят пред науката във връзка с бурното развитие на научно-техническата революция.

В приветствията, които поднесе, председателят на изпълнителния комитет на градския съвет на Будапеща Сепвелди Золтан изказа задоволството си от факта, че МГС е избрал унгарската столица за провеждането на конференцията. Той подчерта голямата помощ, която Географското дружество и географите са оказали и оказват за развитието на града.

Подробен, задълбочен и аналитичен доклад за развитието на Унгарското географско дружество през време на неговото 100-годишно съществуване изнесе председателят на дружеството проф. Када р Ласло.

Високият ранг на лицата, присъстващи при откриването на Европейската регионална конференция по география и чествуването на 100-годишнината на Унгарското географско дружество от унгарска страна, показва големия авторитет, с който се ползват не само дружеството, но и унгарските географи. За това говори и обстоятелството, че на конференцията присъстваха най-изтъкнатите географи на всички европейски и извъневропейски страни. Всичко това може да ни радва нас, българските географи и приятели на унгарския народ.

При откриването бяха поднесени голям брой приветствия, адреси и подаръци от различни организации и сродни дружества от страната, както и от всички географски дружества в Европа. Заедно с това бяха връчени правителствени награди на изтъкнати унгарски географи, а също различни награди, дипломи, медали и почетни грамоти, присъдени от Унгарското географско дружество. За почетен член на Унгарското географско дружество беше избран и председателят на Българското географско дружество проф. Петър Пенчев.

Българските делегати бяха сърдечно посрещнати и приети и се ползуваха с особено внимание по време на цялата конференция. Тя премина на високо равнище и остави ярка следа в живота на Международния географски съюз.

СИМПОЗИУМ „ПРОБЛЕМИ НА ГЕОГРАФИЯТА НА НАСЕЛЕНИЕТО И СЕЛИЩАТА“ — ВАРНА, 1971 Г.

Л. Динев

Между 5 и 10 октомври 1971 г. в Международния дом на учените „Фредери Жолно-Кюри“ в к. „Дружба“ край Варна се състоя симпозиумът „Проблеми на географията на населението и селищата“. Той бе организиран от специалността география при Геолого-географския факултет на Софийския университет „Климент Охридски“, Географския институт при БАН, Геолого-географската секция при Съюза на научните работници в България и Българското географско д-во. В организационния комитет бяха включени и други институции, като КИПС при БАН, Икономически и-тут при БАН, НИГА, ИРТП, Научноизследователския и-тут по труда, Научноизследователския и-тут по битови услуги, Секция медицинска география при Института по социална хигиена и организация на здравеопазването. Взеха участие още представители на Министерството на строежите и архитектурата, Министерството на труда и социалните грижи, Комитета по туризма при МС, ЦСУ, Главно управление за териториално разположение на производителните сили при Държ. комитет по планиране и др.

Целта на симпозиума беше да се обсъдят едни от най-актуалните проблеми на населението и селищата в България, залегнали в решенията на X конгрес на Българската комунистическа партия и на пленумите, които го предшествуваха, а именно: териториалното разпределение на населението, миграционните движения, урбанизацията и селищната мрежа.

В работата на симпозиума, към който беше проявен много голям интерес, взеха участие 343 д., от които 308 българи и 35 чужденци — от СССР, ГДР, Полша, Чехословакия, Унгария, Румъния, Югославия, Англия и Австрия. Изнесени бяха 56 доклада, в т. ч. 22 от чужденци. За участниците в симпозиума бяха уредени две научни екскурзии — до гр. Толбухин и курортните комплекси „Албена“ и „Златните пясъци“ (полудневна) и до В. Търново — Ст. Загора — Пловдив — София (тридневна) с посещение на с. Поповица (ТКЗС).

На първото пленарно заседание бяха изнесени два встъпителни доклада — първият от проф. Л. Динев и доц. Т. Христов „Проблеми на териториалното разпределение на населението в България“ и вторият — от проф. И. Пенков, проф. И. Велчев и ст. н. с. Н. Мичев „Развитие и проблеми в териториалното разпределение на селищата и селищната мрежа в България“. В първия доклад се засягат проблемите на териториалното разпределение и териториалната локализация на населението и тяхното теоретично и практическо-приложно значение. Обърнато е особено внимание на ръста и миграциите на населението, на географската трактовка на урбанизацията във връзка със социално-икономическото развитие на страната, на трудовите ресурси, на заетостта на работната сила, на трудовите миграции и създаването на урбанизирани територии. Във втория доклад се засягат развитието на градовете в България през различните периоди, характерът и особеностите на селищната мрежа и необходимостта от нейното преустройство поради иррационалния ѝ характер.

Деловата работа бе проведена в две секции. В секцията „География на населението“ бяха изнесени 22 доклада с различна насоченост, между които на ст. н. с. З. Стайков „Социологически аспекти на урбанизацията“, доц. З. Борисов „Промени в броя и възрастовата структура на заетите в селското стопанство в НР България“, н. с. Й. Капитански „Някои изменения в качествения състав на селскостопан-